

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás
Vyšlo: 12.10.2004
Číslo: Ročník 14 (2004), Číslo 3
Sekce: Na slovíčko
Název článku: Dobrý sluha, špatný pán
Autor: Blažková Božena
Zdroj: <http://unas.svkhk.cz/clanek.asp?id=428>

Dobrý sluha, špatný pán

Blažková Božena

Už opět sedím u počítače a připravuji podzimní číslo zpravodaje a mám pocit, že bez internetu nemohu existovat – hledám doplňkové informace, kontroluji poštu, zda konečně došly slíbené příspěvky atd...

V létě jsem však měla příležitost ověřit si sama na sobě, že lze existovat bez internetu. Byla jsem v lázních a po dobu pěti týdnů jsem cíleně vymazala internet včetně elektronické pošty ze svého života. Vzhledem k tomu, že většinu dne trávím před monitorem počítače, byl pro mne první týden docela obtížný. Stále jsem měla pocit, že mi něco důležitého uniká, a to mne vedlo k zamyšlení nad vlastní závislostí na informacích a internetu.

Po letní zkušenosti se snažím svůj vztah k internetu a počítači více korigovat. Pozbyla jsem pocit, že mi něco důležitého unikne, když se denně nepodívám na své oblíbené internetové stránky. Začínám pečlivě rozlišovat, co je zapotřebí sledovat každý den, kam se stačí podívat jednou týdně či měsíčně. Nezatěžuji elektronickou poštu a knihovnické konference zbytečnými dotazy jen proto, že zrovna nemohu najít, co potřebuji. Počítač se pro mne stal jednou z pracovních pomůcek, které mi usnadňují vyhledávání potřebných informací a umožňují mi snadnější a rychlejší komunikaci. Ale přece jenom je to jen technika a ta občas selhává stejně jako lidský faktor...

Tolik malá úvaha určená těm, kteří prošli nebo právě procházejí (stejně jako já) malou nenápadnou závislostí na internetu. Stačí překonat opojení technickými možnostmi a naučit se přemýšlet dříve, než se začnu proklikávat myší z jedné stránky na druhou. Při hledání informací v klasické encyklopedii si také nejprve dobře rozmyslím, co hledám a k čemu to potřebuji, protože nechci ztrácet čas zbytečným a chaotickým hledáním či neřízeným nabalováním nových informací. Stejným způsobem lze přistupovat k internetu. Je zapotřebí naučit se rozlišovat, kdy nám technika slouží a pomáhá, a kdy nás naopak okrádá o čas.

Obdobným způsobem můžeme přemýšlet i tehdy, když nás připojení knihovny na internet teprve čeká a zvažujeme, kde bude počítač umístěn, jaká bude jeho provozní doba atd. Vždy je v první řadě důležité si uvědomit, co od počítače s internetem očekáváme, jaké informace budeme nejčastěji využívat, kdo k němu bude mít přístup apod.

Jakou změnu vlastně přináší připojení knihovny na internet knihovníkům? V první řadě je to rychlé spojení s ostatními kolegy, které umožňuje postupné smazání rozdílů mezi knihovníky profesionály a knihovníky dobrovolnými. Knihovník neprofesionál se může díky elektronické poště velice snadno domluvit s kolegou v jiné knihovně a získat od něho

potřebnou informaci nejen pro sebe, ale i pro své čtenáře. Napsat a odeslat e mail s dotazem může knihovník ihned během své provozní doby a nemusí jít následující den na poštu ani k telefonu, jak tomu bylo dříve.

Prvním krokem změny tedy může být zvládnutí elektronické pošty a vytvoření adresáře pomocníků a informátorů např. z nejbližší profesionální či pověřené knihovny. Řada knihoven včetně SVK – <http://www.svkhk.cz> - nabízí přímo rubriku Ptejte se knihovny.

Dalším krokem může být seznámení s webovými stránkami knihoven. Je užitečné prohlédnout si jejich strukturu a zjistit si, jaké informace z nich mohou knihovníci pro sebe, ale i pro své čtenáře získat. V minulých číslech zpravodaje jsme např. psali o meziknihovní výpůjční službě, v tomto čísle jsme se pro Vás v rubrikách Naše téma a Tipy a náměty snažili připravit další informace. Adresy všech knihoven našeho regionu naleznete na adrese <http://www.svkhk.cz/regfunkce/adresar.asp>.

Mistrovským kouskem je cílené vyhledávání informací. Internet v knihovně totiž umožňuje přístup k nejnovějším informacím ze všech oborů lidské činnosti. Pomocníky jsou osvědčené vyhledávače, jako je např. Seznam či Google. Při vyhledávání informací na internetu však musíme počítat s tím, že tato svým způsobem největší encyklopedie současného světa vzniká živelně a bez pravidel. Informace do ní může vkládat kdokoliv a s jakýmkoliv úmyslem. Je tedy vhodné naučit se rozlišovat oficiální odborné stránky od stránek amatérských či náhodně vytvořených. Řadu osvědčených a prověřených internetových adres najdete při listování našimi zpravodaji, zejména v rubrice Tipy a náměty, na webových stránkách větších knihoven či na školeních uživatelů těchto knihoven. Některé pověřené knihovny také pravidelně pořádají pro knihovníky burzy internetových zkušeností a další zajímavé akce, na kterých je možné se s internetem blíže seznámit.

A i když máte pocit, že Vaši návštěvníci (zejména ti mladí) si s počítačem rozumí lépe než Vy, nebojte se nabídnout jim své služby. Nemusíte mít obavy, že na některou z jejich otázek nebudete znát rychle odpověď. Důležité je vědět, kde lze požadovanou informaci nalézt, případně kam se obrátit o pomoc. Knihovník nemusí být chodící encyklopedií, ale spíše by měl působit jako záchytný bod či rozcestník v lavině informací a v tom mu může být internet velmi dobrým pomocníkem.